

«INNENFOR SKOLEN»

BERGEN KOMMUNE

Innhold

1.0 Innledning	2
2.0 Bakgrunn og formål for prosjektet «Innenfor skolen»	3
3.0 Prosjektorganisering	4
4.0 Pilotskoler i prosjektet	5

1.0 Innledning

Formålet med prosjektet Innenfor skolen er å videreutvikle samarbeidet mellom skolehelsetjenesten og videregående skoler i arbeidet med å fange opp elever med fravær så tidlig som mulig. Innenfor skolen er et utviklingsprosjekt finansiert av Helsedirektoratet og Bergen kommune.

Det er i løpet prosjektperioden utviklet konkrete rutiner for samhandling mellom skolehelsetjenesten og skolen, samt oppfølging fra skolehelsetjenesten av elever med fravær. Formålet er å bistå skolene med en tiltakskjede som ivaretar den enkelte eleven. Dette for å hindre at elever opparbeider seg høyt fravær uten at deres helsetilstand er kartlagt, og nødvendig oppfølging gitt. Rutinene som er utviklet omfatter fravær i alle fag, men også en egen rutine i forhold til kroppsøvningsfaget. Vi har valgt å ha ekstra stor fokus på kroppsøvningsfaget fordi det viser seg at fraværet ofte starter der. Fysisk aktivitet er viktig for både fysisk og psykisk helse, samt øker konsentrasjon og læring¹. Det å få en positiv erfaring med kroppsøvningsfaget kan videre forebygge inaktivitet både i ungdomsårene og i voksen alder.

Samarbeidsrutinen i forhold til fravær i kroppsøvningsfaget piloteres på åtte videregående skoler, mens en skole skal prøve ut samarbeidsrutine i forhold til oppfølging av fravær i alle fag. Piloteringen startet høsten 2015 og de økonomiske rammene pr. d.d. ligger til rette for utprøving fram til juni 2016.

De videregående skolene som er med i prosjektet ligger i 6 bydeler i Bergen og utvalget innbefatter både studiespesialiserende skoler samt skoler med yrkesfag. Vi har gått i dialog med skolene som er med oss i prosjektet og har tilpasset rutinene til hver enkelt skole, samtidig som grunnrutinen er den samme for alle skolene. Dette er i tråd med Veileder IS-1154: «*Kommunenes helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten*», som legger vekt på at tiltak bør prøves ut i en avgrenset del av tjenesten og over enn viss tidsperiode for å oppnå gode nok holdepunkter, før man eventuelt vedtar å implementere tiltaket i tjenesten som helhet²

¹ <http://www.ijbnpa.org/content/pdf/1479-5868-5-10.pdf>

² <https://helsedirektoratet.no/Lists/Publikasjoner/Attachments/388/veileder-til-forskrift-kommunens-helsefremmende-og-forebyggende-arbeid-i-helsestasjons--og-skolehelsetj-.pdf>

2.0 Bakgrunn og formål for prosjektet «Innenfor skolen»

Bakgrunnen for prosjektet «Innenfor skolen» var Hordaland fylkeskommune sin «Tilstandsrapport- videregående opplæring 2012/13». Rapporten viste at av kullet som begynte høsten 2007 var det 69,7 % av elevene som hadde gjennomført videregående opplæring fem år etter at de startet. Dette var en reduksjon fra skoleåret 2011/12, der 72 % av elevene hadde gjennomført opplæringen etter 5 år. Fylkeskommunen har videre lagt fram åtte resultatmål for videregående skoler i Hordaland. Her er et av målene at frafallet ved de videregående skolene i Hordaland skal reduseres med 5 %³.

I en rapport utført av NIFU i Akershus i skoleåret 2010/11 viste det seg at 42,2 % av elevene som sluttet på skolen oppga at de ikke klarte å gjennomføre grunnet forhold utenfor skolen. Det kunne handle om vanskelige hjemmeforhold, psykisk sykdom, psykososiale problem, fysisk sykdom og rusproblem⁴. Frafall i videregående opplæring reduserer mulighetene i arbeidsmarkedet, øker risikoen for uføretrygd og gir dårligere levekår og helse⁵. Ifølge Folkehelseinstituttet var det 30 % av ungdommer som startet videregående opplæring i 2006 som ikke fullførte⁶.

I Folkehelse rapporten (Nasjonalt folkehelseinstitutt, 2014) peker en også på at mentale helseproblemer kan knyttes til frafall i skolen.⁷ Dette blir støttet av rapporten Psykisk helse i skolen (Holen og Waagene 2014) som beskriver en tydelig sammenheng mellom psykisk helse og læring. Psykiske vansker er en viktig årsak til frafall i videregående opplæring.⁸

Forskning utført av Uni Research i Hordaland viser at en kan regne med at ca. 40 % av elever med høyt fravær ikke har hatt kontakt med skolehelsetjenesten eller andre hjelpetjenester⁹

³ <http://www.hordaland.no/Global/opplering/dokument/2014/Tilstandsrapport%202012-2013.pdf>

⁴ <http://www.nifu.no/publications/924501-3/>

⁵ Folkehelse rapporten 2014: Helsetilstanden i Norge, Rapport 2014:4, Folkehelseinstituttet

⁶ Folkehelse rapporten 2014: Helsetilstanden i Norge, Rapport 2014:4, Folkehelseinstituttet

⁷ <http://www.fhi.no/dokumenter/4313e1cf39.pdf>

⁸

<https://www.regjeringen.no/contentassets/d30685b2829b41bf99edf3e3a7e95d97/no/pdfs/stm201420150026000dddpdf.s.pdf>

⁹ Askeland, K.G., Haugland, S, Stormark, K., M. Bøe, T. and Hysing, M. Adolescent school absenteeism and service use in a population-based study, BMC Public Health; 15:626. <http://www.biomedcentral.com/1471-2458/15/626>

3.0 Prosjektorganisering

Prosjektet er forankret i Etat for barn og familie i Bergen kommune, men er et samarbeid mellom Bergen kommune og Hordaland fylkeskommune. Prosjektet «Innenfor skolen» består av en styringsgruppe, en prosjektgruppe og en ressursgruppe. Hordaland fylkeskommune er representert i styringsgruppen og i prosjektgruppen. Fysioterapitjenesten er representert i prosjektgruppen og i ressursgruppen. Faglig veiledning blir gitt av Uni Research v/RKBU-vest, rådgiver fra Kommunaldirektørens stab og Utekontakten i Bergen. Bergen kommune sin spesialrådgiver i Etat for barn og familie er leder for styringsgruppen.

Styringsgruppe:

- Britt Darlington, **Leder for styringsgruppen**. Spesialrådgiver. Etat for barn og familie, Bergen kommune.
- Nina Ludvigsen, Seksjonsleder OT/PPT. Hordaland Fylkeskommune.
- Marte Jørs, Enhetsleder. Helsestasjons og skolehelsetjenesten Bergenhus.

Ressursgruppe:

- Joachim Bjerkvik. Avdelingsleder. Utekontakten.
- Britt-Randi Hjartnes Schjødt. Spesialrådgiver, Byrådsavdeling for helse og omsorg.
- Janiche Helen Pedersen, Spesialfysioterapeut/prosjektmedarbeider. Etat for barn og familie.
- Hanna Flekøy Skjåkødegård, Nasjonalt senter for mat, helse og fysisk aktivitet.
- Siren Haugland, fastlege og forsker, Uni Reseach Helse.
- Ingrid Oma Langeland, **Leder for ressursgruppen**. Helsesøster/prosjektleder. Etat for barn og familie.

Prosjektgruppe:

- Berit Steen Berg, Helsesøster. Årstad vgs.
- Therese Due- Helsesøster. Årstad vgs.
- Helen Nesbø- Helsesøster. Garnes vgs.
- Bente Vatile- Helsesøster. St. Paul gymnas.
- Tone Løvaas-Helsesøster. Slåtthaug vgs.
- Marit Stene, helsesøster. Nordahl Grieg vgs.

- Anita Pedersen, helsesøster. Nordahl Grieg vgs.
- Linda Lund, helsesøster. Tertnes vgs.
- Anne Grethe Korsmo, helsesøster. Fana gymnas.
- Anne Marie Ulvolden, helsesøster. Metis Akademiet og BPG.
- Venke Barrikmo, seniorrådgiver. Hordaland Fylkeskommune.
- Kristin Vikane, avdelingsleder. Frisklivssentral-Bergen kommune.
- Janiche Helen Pedersen, Spesialfysioterapeut/prosjektmedarbeider. Etat for barn og familie.
- Ingrid Oma Langeland, **Leder for prosjektgruppen**. Helsesøster/prosjektleder. Etat for barn og familie.

4.0 Pilotskoler i prosjektet

- Garnes vgs.
- Tertnes vgs.
- Akademiet.
- St. Paul Gymnas.
- Årstad vgs.
- Slåtthaug vgs.
- Fana Gymnas.
- Nordahl Grieg vgs.